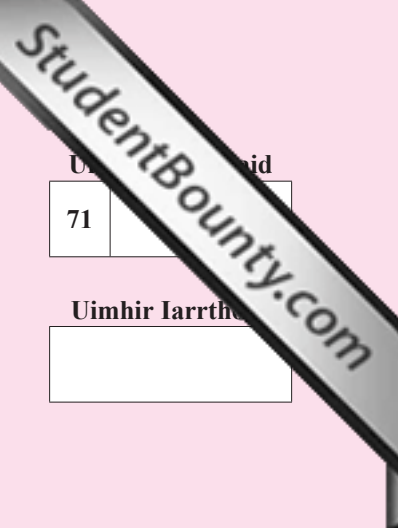

Rewarding Learning

ADVANCED SUBSIDIARY (AS)
General Certificate of Education
2009

Uimhir Ceiste	Uimhir Iarrthóra
71	
Uimhir Iarrthóra	

Tíreolaíocht

Aonad Measúnaithe AS 3

ag measúnú

Modúl 3: Teicnící sa Tíreolaíocht

[ASG31]

DÉ HAOINE 5 MEITHEAMH, MAIDIN

AM

1 uair an chloig.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.

Scríobh do fhreagraí sna spásanna chuige sin sa cheistpháipéar seo. Freagair **an dá** cheist.

Ag deireadh an scrúdaithe seo ceangail tuairisc do shaothair allamuigh agus an tábla sonraí go daingean den pháipéar seo ag úsáid an scoráin chomhaid atá ar fáil.

Tá dhá leathanach ag deireadh an leabhráin cheisteanna agus fhreagraí seo le húsáid mar leathanaigh bhreise más gá.

Cuirtear léarscáil SO ar fáil duit le húsáid le ceist **2(b)**.

Ná scríobh do fhreagraí ar an iatán seo.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 60 an marc iomlán don pháipéar seo.

Measúnófar caighdeán na cumarsáide scríofa sna ceisteanna **uile**.

Léiríonn figiúirí idir lúibíní ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Don Scrúdaitheoir amháin	
Uimhir Ceiste	Marcanna
Tuairisc	
Tábla	
1	
2	
Marc Iomlán	

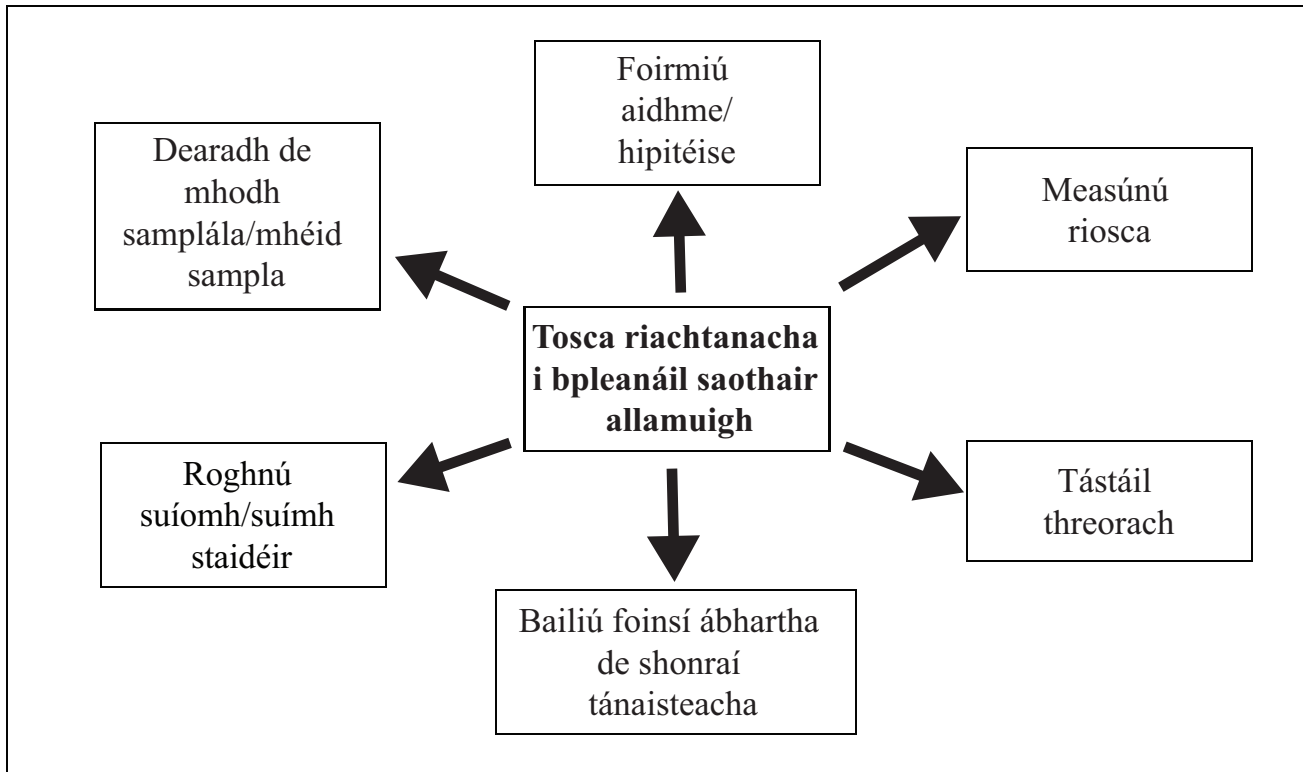
Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Tuairisc ar shaothar allamuigh agus tábla sonraí a tugadh isteach. [10]

Ag deireadh an scrúdaithe ní mór iad seo a cheangal go daingean den pháipéar seo ag úsáid an scoráin comhaid atá ar fáil.

- 1 (a) Roghnaigh dhá thoisic ó **Áis 1** thíos agus mínigh a thábhachtaí atá siad sa phleanáil don saothar allamuigh agat.

Áis 1

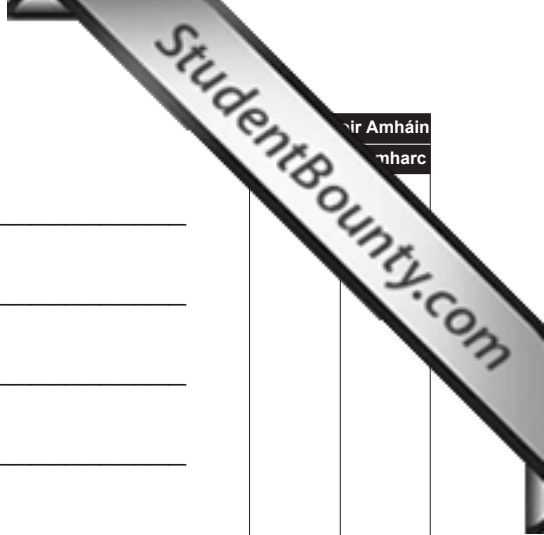
Toisc 1:

[3]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Toisc 2:

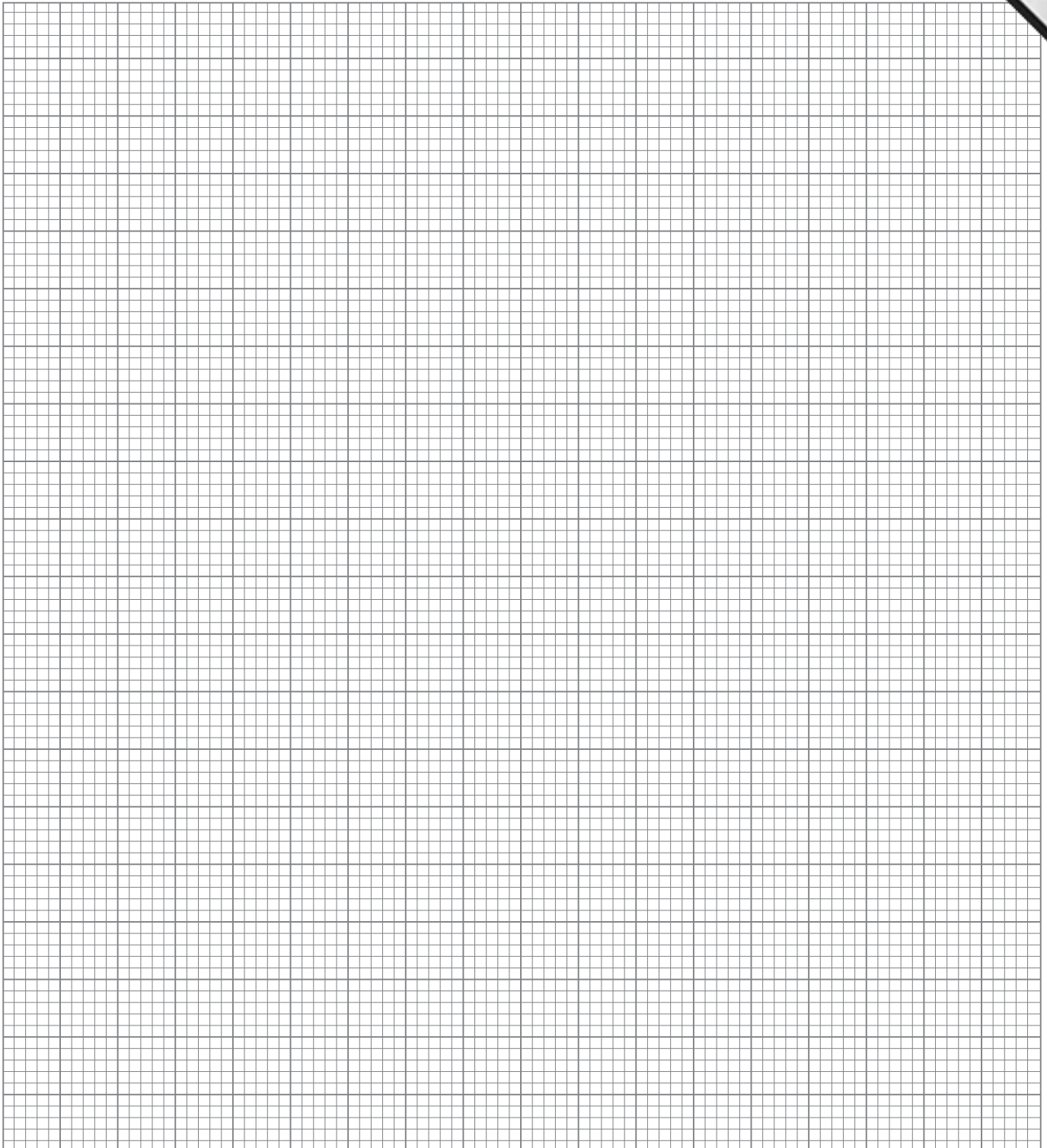
[3]

oir Amháin
mharc

- (b) (i) Roghnaigh teicníc ghrafach chuí leis na sonraí i do thábla a léiriú. mbaineann do ghraf le haidhm shonraithe an imscrúdaithe agat.

Teideal an Ghraif: _____

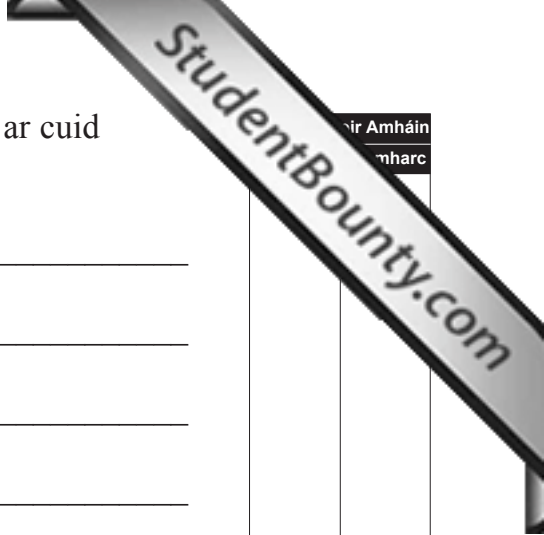

[7]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

(d) Ag tagairt don saothar allamuigh agat, mínigh cad chuige ar cuid riachtanach den phróiseas imscrúdaithe é **luacháil**.

[3]

oir Amháin
mharc

LEATHANACH BÁN

(Leanann na ceisteanna ar an chéad leathanach eile)

- 2 (a) Déan staidéar ar **Áis 2A** a bhaineann le himscrúdú ar airde agus ar mheábhliantúil do 20 stáisiún aimsire i Meiriceá Thuaidh. Is léarscáil de Mheábhliantúil Thuaidh é **Áis 2B** a léiríonn suímh na stáisiún aimsire roghnaithe seo.

Áis 2A

Stáisiún Aimsire	X Airde (m)	Rang X	Y Meánteocht Bhliantúil °C	Rang Y	d	d ²
1	1872	2	6.7	15.5	-13.5	182.25
2	95	10	16.7	5	5	25
3	8	17	23.9	1	16	256
4	167	7	15	8	-1	1
5	30	15	6.7	15.5	-0.5	0.25
6	61	12	18.3	4	8	64
7	2	20	20.6	2	18	324
8	200	6	-5.6	20	-14	196
9	116	8	7.2	14	-6	36
10	575	4	1.1	18	-14	196
11	3	18.5	15.6	6.5		
12	96	9	8.3	13	-4	16
13	1903	1	3.3	17	-16	256
14	70	11	10	11	0	0
15	38	13.5	10	11	2.5	6.25
16	3	18.5	18.9	3	15.5	240.25
17	251	5	10	11	-6	36
18	21	16	15.6	6.5	9.5	90.25
19	38	13.5	11.1	9	4.5	20.25
20	698	3	-0.6	19	-16	256

$$\sum d^2 = 2345.5$$

$$r_s = -0.76$$

- (i) Comhlánaigh an tábla (**Áis 2A**) trí na luachanna atá ar iarraidh a chur isteach.

[2]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

Stáisiúin Aimsire (Eochair)

1 Cheyenne	11 Norfolk
2 Los Angeles	12 Nua Eabhrac
3 Miami	13 Yellowstone Park
4 Nashville	14 Victoria
5 Halifax	15 Bostún
6 Montgomery	16 Charleston
7 New Orleans	17 Chicago
8 Yellowknife	18 Sacramento
9 Toronto	19 Seattle
10 Regina	20 Whitehorse

1000 km

(ii) Mínigh cad é a chiallaíonn an luach r_s de -0.76 i dtéarmaí staitistiúla agus tíreolaíocha. (Taispeántar graf agus tábla suntais in **Áis 2C** ar leathanach 11.)

Míniú staitistiúil:

[3]

Míniú tíreolaíoch:

[3]

(iii) Fianaise ó **Áis 2B** in úsáid agat, mínigh toisc **amháin** eile (seachas airde) a chuideodh leis an athrú ar mheánteochtaí bliantúla a mhíniú.

[3]

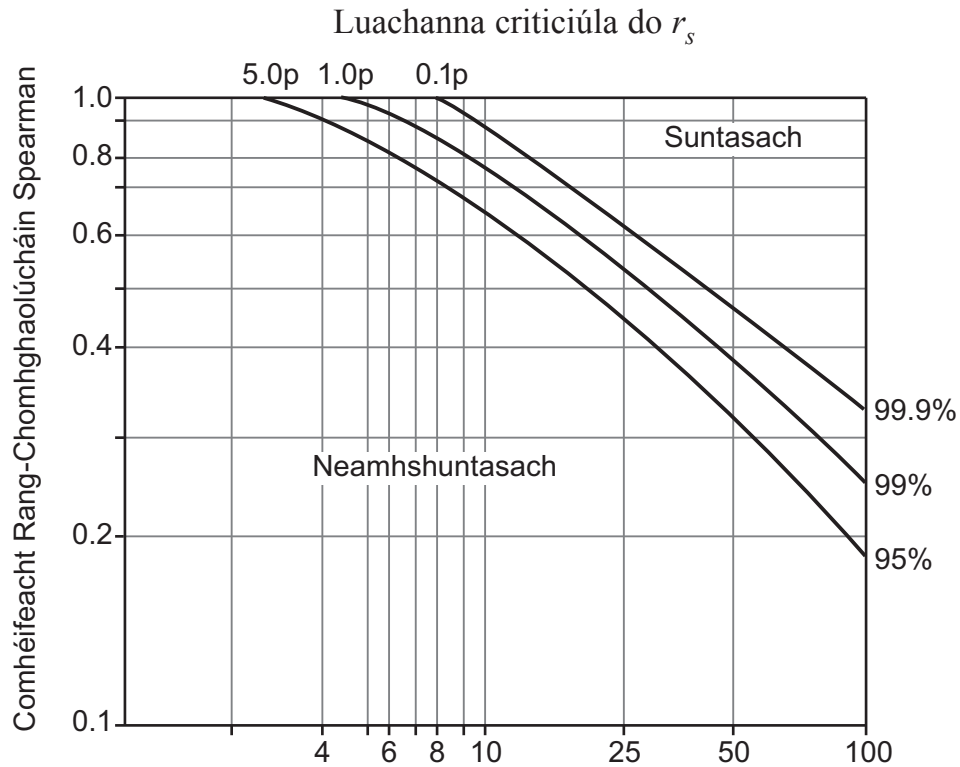
Áis 2C

Cothromóid Rang-Chomhghaolúcháin agus Cairteacha Suntas Sparma

Foirmle:
$$r_s = 1 - \left(\frac{6 \sum d^2}{n^3 - n} \right)$$

an áit a bhfuil d = an difear i rang atá ag na luachanna de gach péire comhoiriúnaithe
 n = líon na bpéirí rangaithe
 Σ = suim

Tábla agus Graf Suntas Rang-Chomhghaolúcháin Spearman

Céimeanna saoirse [Líon na bpéirí rangaithe (n) - 2]

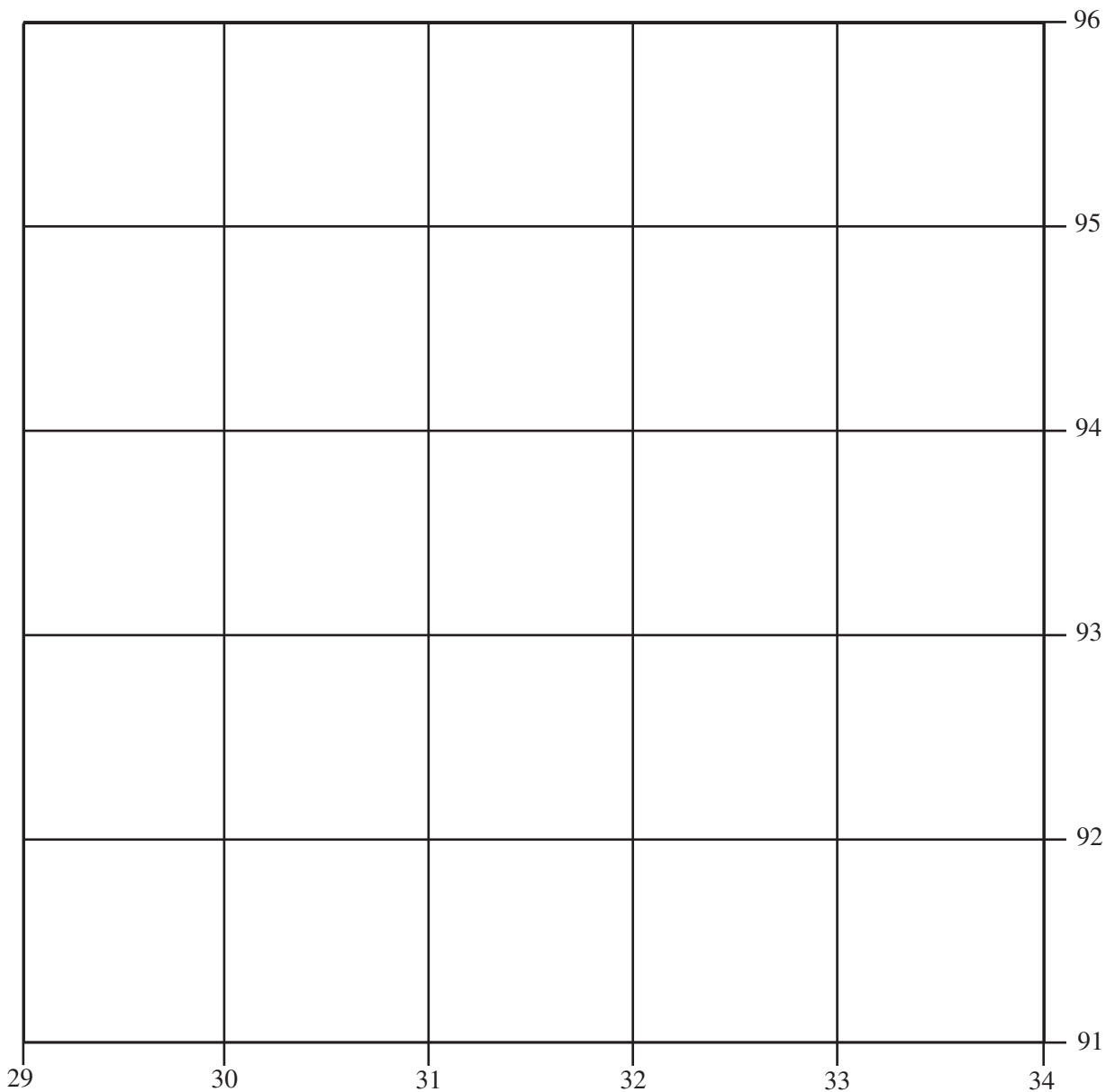
Luachanna criticiúla Chomhéifeacht Rang-Chomhghaolúcháin Spearman, r_s

Leibhéal suntais

céimeanna saoirse	0.05 (5%)	0.01 (1%)
4	0.88	1.00
5	0.83	0.96
6	0.80	0.91
7	0.77	0.87
8	0.72	0.84
9	0.68	0.80
10	0.64	0.77
11	0.60	0.74
12	0.57	0.71
15	0.50	0.65
18	0.49	0.60
20	0.47	0.59

(b) An sliocht as léarscáil na suirbhéireachta ordanáis de Yorkshire Thuaidh, **Áis 2D** (féach an leathán iatáin), in úsáid agat, tarraing sracléarscáil den limistéar idir Oirlínte 29 agus 34 agus Tuaidhlínte 91 agus 96 sa spás thíos.
Ar an tsracléaráid agat, ná **léirigh** agus ná **lipéadaigh** ach na rudaí seo a leanas:

- Cúrsa na hAbhann Swale [2]
- Dhá chraobh-abhainn ainmnithe [2]
- An lúbloch [1]
- An limistéar faoi fhoirgnimh de shráidbhaile ainmnithe amháin [1]
- An príomhbhóthar A684 [1]

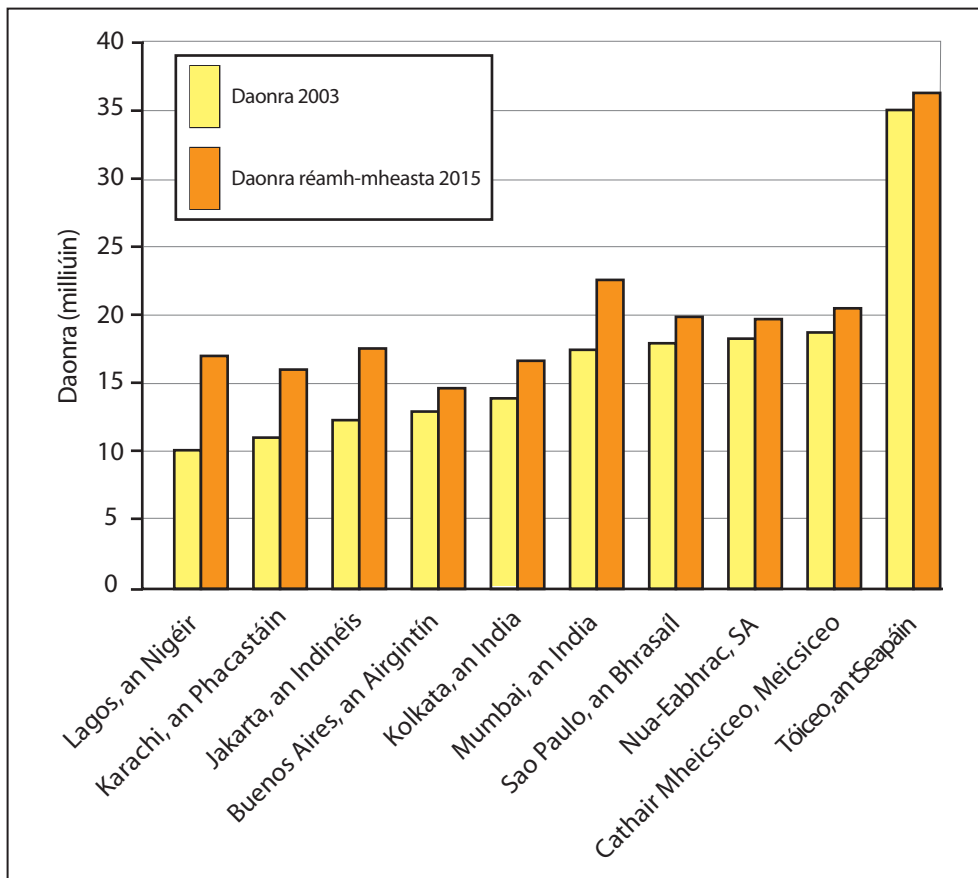
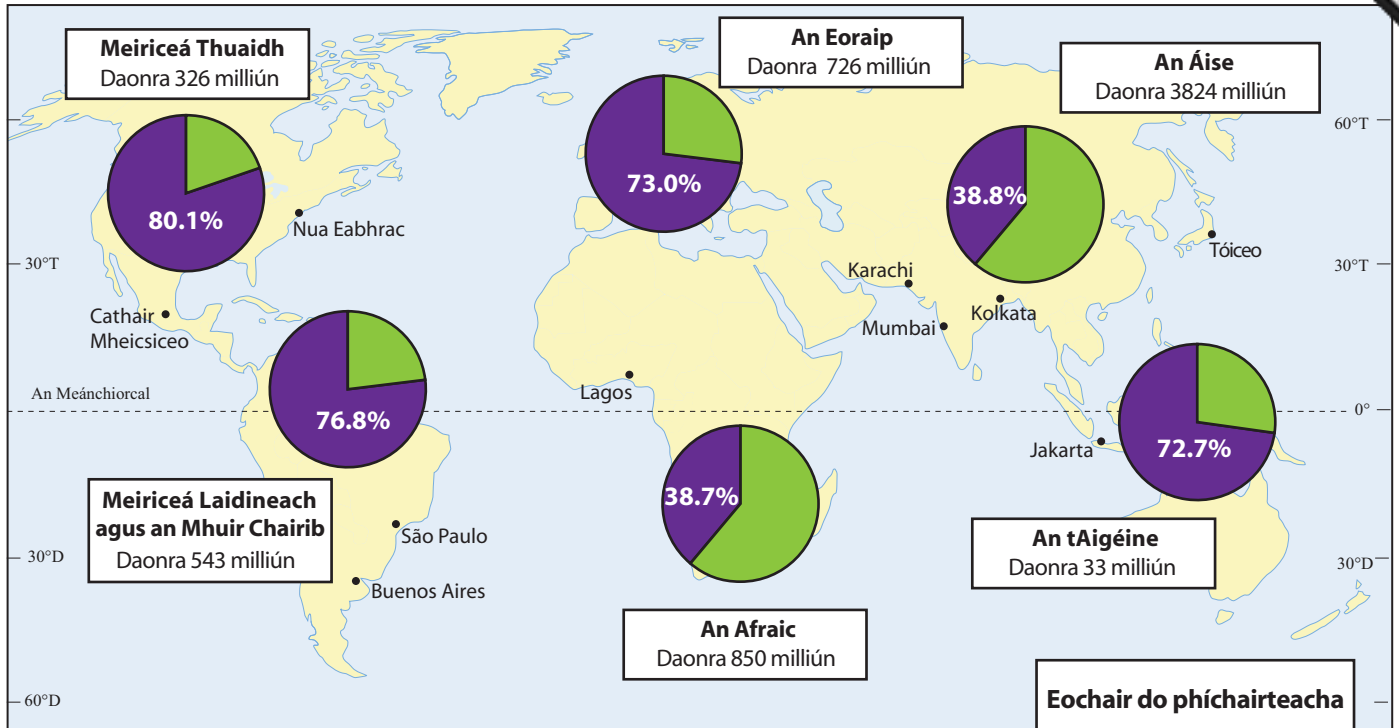

LEATHANACH BÁN

(Leanann na ceisteanna ar an chéad leathanach eile)

(c) Déan staidéar ar **Áis 2E**. Léiríonn na píchairteacha an daonra uirbeach agus do gach ilchríoch. Léiríonn na barrchairteacha an t-athrú daonra réamh-mheasta ó 2003 go 2015 de na cathracha is mó ar domhan.

Áis 2E

Eochair do píchairteacha

- Daonra Tuaithe (Green)
- Daonra Uirbeach (Purple)

(i) Cá mhéad de na cathracha a thaispeántar a réamh-mheastar go mbeidh os cionn 20 milliún duine iontu faoi 2015?

_____ [1]

(ii) 1. Cé acu cathair a léiríonn an méadú réamh-mheasta is mó sa daonra idir 2003 agus 2015?

_____ [1]

2. Mínigh cad chuige ar mó an méadú réamh-mheasta daonra don chathair seo ná an méadú do chathracha i dtíortha forbartha (MEDC) amhail Tóiceo.

_____ [3]

(iii) Cé acu ilchríoch a bhfuil an **céatadán** is mó dá daonra ina gcónaí i limistéir uirbeacha?

_____ [1]

(iv) Cé acu ilchríoch a bhfuil an **líon** is mó de na daoine inti ina gcónaí i limistéir uirbeacha?

_____ [1]

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

Aire: nuair atá an scrúdú críochnaithe agat ceangail do thuairisc ar shaothar allamuigh agus an tábla sonraí den pháipéar seo ag úsáid an scoráin comhaid atá ar fáil.

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.